

AGHAGH UNIVERSITY OF SCIENCE
AND TECHNOLOGY

Nazwa modułu zajęć:	Kontrola i automatyzacja procesów przerobczych				
Rok akademicki:	2019/2020	Kod:	GIGR-2-209-PS-s	Punkty ECTS:	3
Wydział:	Górnictwa i Geoinżynierii				
Kierunek:	Inżynieria Górnicza	Specjalność:	Przeróbka surowców mineralnych		
Poziom studiów:	Studia II stopnia	Forma studiów:	Stacjonarne		
Język wykładowy:	Polski	Profil:	Ogólnoakademicki (A)	Semestr:	2
Strona www:	—				
Prowadzący moduł:	dr inż. Krawczykowski Damian (dkrawcz@agh.edu.pl)				

Treści programowe zapewniające uzyskanie efektów uczenia się dla modułu zajęć

Moduł pozwala opanować wiedzę z zakresu automatyzacji i sterowania procesów przerobczych oraz kontroli jakościowej i ilościowej nadawy, półproduktów i produktów końcowych z procesów.

Opis efektów uczenia się dla modułu zajęć

Kod MEU	Student, który zaliczył moduł zajęć zna i rozumie/potrafi/jest gotów do	Powiązania z KEU	Sposób weryfikacji i oceny efektów uczenia się osiągniętych przez studenta w ramach poszczególnych form zajęć i dla całego modułu zajęć
Wiedza: zna i rozumie			
M_W001	zna podstawowe zagadnienia kontroli, sterowania i automatyzacji procesów przeróbki surowców mineralnych	IGR2A_W06, IGR2A_W03, IGR2A_W02, IGR2A_W05	Aktywność na zajęciach, Kolokwium, Wykonanie ćwiczeń
M_W002	zna metody i urządzenia kontrolno-pomiarowe wykorzystywane w inżynierii mineralnej	IGR2A_W02, IGR2A_W01, IGR2A_W05	Kolokwium, Aktywność na zajęciach
M_W003	zna normy związane z pobieraniem próbek dla różnych surowców i procesów	IGR2A_W04, IGR2A_W02	Wykonanie ćwiczeń, Kolokwium, Aktywność na zajęciach
M_W004	zna systematykę pomiarów technologicznych i techniki pobierania i przygotowania próbek	IGR2A_W03, IGR2A_W02, IGR2A_W05	Wykonanie ćwiczeń laboratoryjnych, Wykonanie ćwiczeń, Sprawozdanie, Kolokwium, Aktywność na zajęciach
Umiejętności: potrafi			

M_U001	potrafi projektować ogólne schematy automatyzacji procesów technologicznych przeróbki surowców mineralnych	IGR2A_U05, IGR2A_U04	Kolokwium, Projekt
M_U002	potrafi przy wykorzystaniu technik pomiarowych określić podstawowe właściwości fizykochemiczne surowców oraz interpretować wyniki pomiarów	IGR2A_U05, IGR2A_U06	Wykonanie ćwiczeń laboratoryjnych, Sprawozdanie, Kolokwium, Wykonanie ćwiczeń
M_U003	potrafi przeprowadzić analizę wybranego schematu kontroli zakładu przeróbki surowców mineralnych	IGR2A_U05, IGR2A_U06, IGR2A_U04	Wykonanie ćwiczeń, Kolokwium, Aktywność na zajęciach
M_U004	potrafi przygotowywać reprezentatywne próbki do badań wg przyjętego schematu	IGR2A_U05, IGR2A_U03, IGR2A_U06	Wykonanie ćwiczeń laboratoryjnych, Sprawozdanie
Kompetencje społeczne: jest gotów do			
M_K001	ma świadomość konieczności automatyzacji i sterowania procesów produkcyjnych z uwagi na ich efekty technologiczne i ekonomiczne	IGR2A_K01, IGR2A_K04	Aktywność na zajęciach, Kolokwium

Liczba godzin zajęć w ramach poszczególnych form zajęć

Suma	Forma zajęć dydaktycznych										
	Wykład	Ćwiczenia audytoryjne	Ćwiczenia laboratoryjne	Ćwiczenia projektowe	Konwersatorium	Zajęcia seminaryjne	Zajęcia praktyczne	Zajęcia terenowe	Zajęcia warsztatowe	Prace kontrolne i przejściowe	Lektorat
45	15	15	15	0	0	0	0	0	0	0	0

Matryca kierunkowych efektów uczenia się w odniesieniu do form zajęć i sposobu zaliczenia, które pozwalają na ich uzyskanie

Kod MEU	Student, który zaliczył moduł zajęć zna i rozumie/potrafi/jest gotów do	Forma zajęć dydaktycznych										
		Wykład	Ćwiczenia audytoryjne	Ćwiczenia laboratoryjne	Ćwiczenia projektowe	Konwersatorium	Zajęcia seminaryjne	Zajęcia praktyczne	Zajęcia terenowe	Zajęcia warsztatowe	Prace kontrolne i przejściowe	Lektorat
Wiedza: zna i rozumie												
M_W001	zna podstawowe zagadnienia kontroli, sterowania i automatyzacji procesów przeróbki surowców mineralnych	+	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-

M_W002	zna metody i urządzenia kontrolno-pomiarowe wykorzystywane w inżynierii mineralnej	+	+	+	-	-	-	-	-	-	-	-
M_W003	zna normy związane z pobieraniem próbek dla różnych surowców i procesów	+	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-
M_W004	zna systematykę pomiarów technologicznych i techniki pobierania i przygotowania próbek	+	+	+	-	-	-	-	-	-	-	-
Umiejętności: potrafi												
M_U001	potrafi projektować ogólne schematy automatyzacji procesów technologicznych przeróbki surowców mineralnych	+	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-
M_U002	potrafi przy wykorzystaniu technik pomiarowych określić podstawowe właściwości fizykochemiczne surowców oraz interpretować wyniki pomiarów	-	-	+	-	-	-	-	-	-	-	-
M_U003	potrafi przeprowadzić analizę wybranego schematu kontroli zakładu przeróbki surowców mineralnych	-	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-
M_U004	potrafi przygotowywać reprezentatywne próbki do badań wg przyjętego schematu	-	-	+	-	-	-	-	-	-	-	-
Kompetencje społeczne: jest gotów do												
M_K001	ma świadomość konieczności automatyzacji i sterowania procesów produkcyjnych z uwagi na ich efekty technologiczne i ekonomiczne	+	+	+	-	-	-	-	-	-	-	-

Nakład pracy studenta (bilans punktów ECTS)

Forma aktywności studenta	Obciążenie studenta
Udział w zajęciach dydaktycznych/praktyka	45 godz
Przygotowanie do zajęć	10 godz
przygotowanie projektu, prezentacji, pracy pisemnej, sprawozdania	15 godz
Samodzielne studiowanie tematyki zajęć	15 godz
Egzamin lub kolokwium zaliczeniowe	2 godz
Dodatkowe godziny kontaktowe	1 godz
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	88 godz
Punkty ECTS za moduł	3 ECTS

Pozostałe informacje

Szczegółowe treści kształcenia w ramach poszczególnych form zajęć (szczegółowy program wykładów i pozostałych zajęć)

Wykład

1. Podstawowe definicje kontroli procesów technologicznych. Zadania kontroli, metody kontroli, funkcje i klasyfikacja systemów kontroli.
2. Zasady oraz techniki pobierania i przygotowania próbek – normy, urządzenia do pobierania i pomniejszania próbek, schematy przygotowania próbek.
3. Analizy oraz badania laboratoryjne właściwości surowców mineralnych – analiza granulometryczna, densymetryczna, pomiary gęstości, wilgotności, powierzchni właściwej.
4. Systematyka pomiarów technologicznych. Metody i urządzenia kontrolno-pomiarowe stosowane do oznaczania wybranych właściwości surowców w warunkach przemysłowych (skład chemiczny, pierwiastkowy, zawartość popiołu, itp.).
5. Schematy automatyzacji – symbole i oznaczenia wg normy PN.
6. Automatyzacja wybranych procesów przerobczych – kontrolowane parametry, układy regulacji.
7. Kryteria i wskaźniki oceny procesów przerobczych.
8. Komputerowe systemy sterowania zakładami przerobczymi – systemy sterowania, wizualizacji, raportowania SCADA.

Ćwiczenia audytoryjne

1. Wyznaczanie wielkości próbek. Określanie błędów opróbowania.
2. Analiza schematów przygotowania reprezentatywnych próbek do badań.
3. Analiza schematów automatyzacji wybranych zakładów. Zaprojektowanie schematu automatyzacji.
5. Systemy sterowania, systemy wizualizacji przykłady funkcjonowania w zakładach przerobczych.
6. Kolokwium zaliczeniowe

Ćwiczenia laboratoryjne

1. Ocena metod uśredniania i podziału próbek.
2. Przygotowanie próbek reprezentatywnych do badań wg przyjętego schematu.
3. Określenie składu ziarnowego produktu gruboziarnistego.
4. Określenie składu ziarnowego produktu drobnoziarnistego.
5. Określenie zawartości popiołu w próbce.
6. Określenie gęstości materiału
7. Określenie składu pierwiastkowego metodą XRF.
8. Wykonanie wybranych pomiarów parametrów środowiskowych cieczy/zawiesiny.

Metody i techniki kształcenia:

Wykład: Treści prezentowane na wykładzie są przekazywane w formie prezentacji multimedialnej w połączeniu z klasycznym wykładem tablicowym wzbogaconymi o pokazy odnoszące się do prezentowanych zagadnień.

Ćwiczenia audytoryjne: Ćwiczenia audytoryjne: Podczas zajęć audytoryjnych studenci na tablicy rozwiązują zadane wcześniej problemy. Prowadzący na bieżąco dokonuje stosowanych wyjaśnień i moderuje dyskusję z grupą nad danym problemem.

Ćwiczenia laboratoryjne: Ćwiczenia laboratoryjne: W trakcie zajęć laboratoryjnych studenci samodzielnie rozwiązują zadany problem praktyczny, dobierając odpowiednie narzędzia. Prowadzący stymuluje grupę do refleksji nad problemem, tak by otrzymane wyniki miały wysoką wartość merytoryczną.

Warunki i sposób zaliczenia poszczególnych form zajęć, w tym zasady zaliczeń poprawkowych, a także warunki dopuszczenia do egzaminu:

Zaliczenie ćwiczeń laboratoryjnych i audytoryjnych Student może uzyskać w jednym terminie podstawowym i dwóch terminach poprawkowych. Warunkiem zaliczenia są pozytywne oceny z kolokwium oraz przyjęte wszystkie sprawozdania. Wiedza z wykładów będzie weryfikowana w formie odpowiedzi ustnej na ćwiczeniach laboratoryjnych lub audytoryjnych.

Zasady udziału w poszczególnych zajęciach, ze wskazaniem, czy obecność studenta na zajęciach jest obowiązkowa:

Wykład:

- Obecność obowiązkowa: Nie
- Zasady udziału w zajęciach: Wykład:
- Obecność obowiązkowa: Nie
- Zasady udziału w zajęciach: Studenci uczestniczą w zajęciach poznając kolejne treści nauczania zgodnie z sylabusem przedmiotu. Studenci winni na bieżąco zadawać pytania i wyjaśniać wątpliwości. Rejestracja audiowizualna wykładu wymaga zgody prowadzącego i wyjaśniać wątpliwości. Rejestracja audiowizualna wykładu wymaga zgody prowadzącego.

Ćwiczenia audytoryjne:

- Obecność obowiązkowa: Tak
- Zasady udziału w zajęciach: Ćwiczenia audytoryjne:
- Obecność obowiązkowa: Tak
- Zasady udziału w zajęciach: Studenci przystępując do ćwiczeń są zobowiązani do przygotowania się w zakresie wskazanym każdorazowo przez prowadzącego (np. w formie zestawów zadań). Ocena pracy studenta może bazować na wypowiedziach ustnych lub pisemnych w formie kolokwium, co zgodnie z regulaminem studiów AGH przekłada się na ocenę końcową z tej formy zajęć.

Ćwiczenia laboratoryjne:

- Obecność obowiązkowa: Tak
- Zasady udziału w zajęciach: Ćwiczenia laboratoryjne:
- Obecność obowiązkowa: Tak
- Zasady udziału w zajęciach: Studenci wykonują ćwiczenia laboratoryjne zgodnie z materiałami udostępnionymi przez prowadzącego. Student jest zobowiązany do przygotowania się w przedmiocie wykonywanego ćwiczenia, co może zostać zweryfikowane kolokwium w formie ustnej lub pisemnej. Zaliczenie zajęć odbywa się na podstawie zaprezentowania rozwiązania postawionego problemu. Zaliczenie modułu jest możliwe po zaliczeniu wszystkich zajęć laboratoryjnych.

Sposób obliczania oceny końcowej

Ocena końcowa jest średnią ważoną ocen z ćwiczeń audytoryjnych (waga 0,5) i ćwiczeń laboratoryjnych (waga 0,5)

Sposób i tryb wyrównywania zaległości powstałych wskutek nieobecności studenta na zajęciach:

Student powinien zgłosić się do prowadzącego w celu ustalenia indywidualnego sposobu nadrobienia zaległości.

Wymagania wstępne i dodatkowe, z uwzględnieniem sekwencyjności modułów

Znajomość procesów technologicznych przeróbki surowców mineralnych oraz wskaźników ich oceny

Zalecana literatura i pomoce naukowe

1. Trybalski K.: Kontrola, modelowanie i optymalizacja procesów technologicznych przeróbki rud. Wydawnictwa AGH. Kraków 2013
2. Krawczykowski D.: Unifikacja wyników analiz granulometrycznych drobnoziarnistych proszków mineralnych. Wydawnictwo AGH, Kraków 2019
2. Poradnik górnika tom. V. Wydawnictwo „Śląsk”, Katowice 1976
3. Cierpisz S. Parametry Jakości węgla – pomiary i sterowanie W. PŚI Gliwice 2005
4. Pod red. K. Sztaby: Identyfikacja i ocena wybranych właściwości surowców mineralnych oraz procesów ich przeróbki. Wyd. IGSiMiE PAN, Kraków 2003

5. Kwaśniewski J. Programowalne sterowniki przemysłowe w systemach sterowania. Kraków 1999
6. Cierpisz S., Pielot J., Hwyduk A., Joostberens J.: Komputerowe modele symulacyjne przebiegu procesów wzbogacania węgla. W. PŚI Gliwice 2003
7. Mączka W., Trybalski K.: Kontrola procesów technologicznych cz. V, skr. ucz. 836 AGH, Kraków 1981

Publikacje naukowe osób prowadzących zajęcia związane z tematyką modułu

1. Krawczykowski D.: Unifikacja wyników analiz granulometrycznych drobnoziarnistych proszków mineralnych. Wydawnictwo AGH, Kraków 2019
2. TRYBALSKI K., KĘDZIOR A., KRAWCZYKOWSKI D.: Urządzenia i metody pomiarowe uziarnienia w polskich zakładach przeróbki rud metali nieżelaznych. UWN-D AGH Górnictwo i Geoinżynieria 2004, z. 2/1 s. 125-146
3. TRYBALSKI K., KRAWCZYKOWSKI D.: Modelowanie przemysłowego procesu mielenia rudy z wykorzystaniem energetycznych wskaźników oceny. UWN-D AGH Górnictwo i Geoinżynieria 2006, z 3/1, s.327-346
4. KRAWCZYKOWSKI D., TRYBALSKI K.: Matematyczna identyfikacja przemysłowego procesu mielenia i klasyfikacji rudy miedzi za pomocą modeli regresyjnych. UWN-D AGH Górnictwo i Geoinżynieria 2007, z 3/1, s. 279-295
5. KRAWCZYKOWSKA A., TRYBALSKI K., KRAWCZYKOWSKI D.: Zastosowanie sieci neuronowych w zagadnieniach klasyfikacji typów rud miedzi. Górnictwo i Geologia, Tom 3, Wydawnictwo Politechniki Śląskiej, Gliwice 2008, s. 27-38
6. KRAWCZYKOWSKI D., TRYBALSKI K.: Przydatność laserowych analiz uziarnienia do bilansowania produktów klasyfikacji w hydrocyklonie. UWN-D AGH Górnictwo i Geoinżynieria 2009, z 4, s.153-168

Informacje dodatkowe

Brak